MERAK FENERİ · CÜMLE KARTI

Kıyaslamadan konuşmak

“Bunun yerine bunu deyin.” Hepsini birden kullanmak gerekmez; bu hafta bir cümleyi seçin, buzdolabına asın.

	BUNUN YERİNE		BUNU DENEYİN
1	Bak, kardeşin hemen buldu!	→	**Sen nasıl bakıyorsun? Bana da göster.**
2	Ne çabuk buldun, çok zekisin!	→	**Nasıl buldun? İlk neye baktın?**
3	Hadi, çabuk ol!	→	**Acele yok. Bitince nasıl düşündüğünü anlat.**
4	Ablan senin yaşında daha hızlıydı.	→	**Geçen haftaya göre ne kadar sakin baktın!**
5	Hâlâ bitiremedin mi?	→	**Nerede takıldın? Birlikte bakalım.**
6	Süre tutalım, kaç saniyede yapacaksın?	→	**Bu sefer acele etmeden, en iyi nasıl yaparsın ona bakalım.**
7	Bu kadar kolay soruyu mu bilemedin?	→	**Bu soru seni nerede şaşırttı?**
8	Sınıfta herkes yapmış.	→	**Bugün senin için en zor kısım neydi?**
9	Sen hızlısın, o yavaş.	→	**İkinizin bulma yolu farklı. Birbirinize anlatır mısınız?**
10	Yanlış yaptın, dikkatsizsin.	→	**İlginç bir cevap. Nasıl düşündün?**

Not: 2. cümle, zekâsı için övülen çocukların zorlandıktan sonra daha az sebat ettiği bir deneye (5. sınıf, laboratuvar) dayanıyor; 4. cümle, övgünün sosyal kıyaslamaya dayanmadığında motivasyona daha çok yarayabileceğini söyleyen bir derlemeye. Diğerleri bizim önerimiz; bilimsel bir kanıtı yok. Hız, tek başına çok şey söylemiyor: tekrar çözülen testlerde puan artıyor ve bu artış yeteneğin arttığını göstermiyor.

Mueller & Dweck 1998 · Henderlong & Lepper 2002 · Hausknecht ve ark. 2007